

Memòria 2015

A. Campanyes i projectes

A1. Territori i recursos

Aquest ha estat un any marcat per les eleccions autonòmiques. Els mesos abans dels comicis han resultat intensos en el seguiments dels instruments de planificació, plans i projectes que ha frissat d'aprovar abans del final de la legislatura i també la preparació de propostes i interlocució amb les formacions polítiques que s'han presentat a les eleccions de cara a incidir en la seva programació i compromisos electorals. En els mesos posteriors a la cita electoral, s'ha iniciat tota una roda de contactes i s'ha treballat amb l'objectiu de posar damunt de la taula les urgències relatives al territori i als recursos que calia desactivar mitjançant l'acció de govern i parlamentària.

Paral·lelament hem anat treballant en diverses línies de feina adreçades a reforçar els principals objectius de l'àrea, això és: la sensibilització, la incidència política, la presència com a grup d'opinió i la dinamització/mobilització social ecologista.

Seguiment i denúncia de canvis legislatius, plans i programes

La culminació de la campanya per a l'impuls de la **Iniciativa Legislativa Popular** en defensa del territori que va tenir lloc el mes de febrer amb la defensa al parlament de la nostra proposta, ha estat el punt de partida del treball i la discussió, un cop passades les eleccions, d'aquells textos normatius amb conseqüències més greus i desreguladores sobre el territori que requerien una actuació immediata per salvaguardar el territori: durant l'estiu hem treballat intensament en la revisió i preparació de propostes de canvi o derogació dels articles més greus de les diferents lleis aprovades durant la legislatura Bauzá: **lleï agrària, lleï del turisme, lleï de mines, lleï del sol**, etc. Això s'ha anat presentant i discutint amb els diferents grups polítics amb representació parlamentària i amb les institucions i responsables polítics pertinents en cada cas.

Un dels principals temes que també ha representat una tasca important de posicionament, denúncia i propostes aquests darreres mesos ha estat el vinculat al nou **impost de turisme sostenible** plantejat pel Govern. Un impost que hem denunciat que no és finalista i que cal dedicar exclusivament a recuperació del patrimoni natural, històric i cultural, per tal de pal·liar els nefastos impactes del monocultiu turístic sobre el nostre recursos i territori.

Paral·lelament s'ha mantingut contacte amb la Direcció General de Recursos Hídrics que ha impulsat una nova **modificació del Pla Hidrològic** que el GOB, juntament amb 9 entitats vàrem denunciar davant la Comissió Europea per incomplir la Directiva Marc de l'Aigua.

S'està treballant conjuntament amb altres entitats vinculades a la gestió dels residus per l'impuls d'una **Llei de Residus**, com a element clau per capgirar l'actual panorama normatiu (Pla Director Sectorial de Residus) condicionat per les infraestructures incineradores i la concessió privada a l'empresa TIRME de la gestió del servei públic de gestió de residus fins a l'any 2041.

Des del punt de vista de la gestió i política energètica, el GOB ha presentat al·legacions **Pla Director Sectorial Energètic de les Illes Balears relativa a l'ordenació territorial de les energies renovables** i s'ha posicionat al respecte de grans parcs fotovoltaics de 50MW prevists a Manacor (santa Cirga) i Lluçmajor, afectant aquest darrer a la Marina de Lluçmajor i relacionat també amb la línia d'Alta Tensió que també hi està projectada i contra la qual s'hi mou la Plataforma contra l'Alta Tensió.

Igualment hi ha hagut feina en relació a altres projectes **d'Alta Tensió** i les plataformes que hi ha treballat en contra, especialment la que afectava a Artà-Manacor.

En aquest darrer sentit, el GOB també va presentar al·legacions versió preliminar de la **planificació del sector energètic 2015-2020**, per tal de reclamar que es descartessin noves línies d'Alta Tensió a les Illes.

Hi ha hagut una feina intensa doncs d'interlocució política i accions de pressió per defensar l'interès general de les polítiques que afectes el territori i la gestió dels recursos naturals.

Denúncia local/presència

Hem intensificat tal i com estava plantejat als objectius de programació, la presència del GOB arreu del territori com a eina d'alerta i denúncia territorial. Hem anat seguint d'aprop, opinant, denunciant, participant en el debat i coordinant-nos amb els col·lectius locals si era el cas, en relació a projectes conflictius i agressions a escala local: **autopista Lluçmajor-Campos, ronda Nord d'Inca, projecte de línia d'Alta Tensió i parc fotovoltaic a la Marina de Lluçmajor, Son Bordoï (Molinar), passeig peatonal de Pollença, aparcament a Cala Tuent, projecte de reforma a Cala Estellencs, reforma de Portals (Calvià), contaminació cova des Dolç (colònia Sant Jordi), planta asfàltica de Son Corb (Sineu), camp de Tir de la Victòria (Alcúdia), invasió de domini públic a Cap Enderrocat (Lluçmajor), etc.**

Continuam treballant molt intensament la denúncia de la indisciplina urbanística arreu de l'illa, de manera que seguim sent l'organització de referència per a la denúncia de les il·legalitats, especialment al sòl rústic i sòl rústic protegit.

En ambdós casos reforçam la nostra presència establint lligams i col·laboracions amb col·lectius i persones arreu de territori.

Presència/participació/reforç de plataformes locals i xarxes amb els moviments socials

Continuam treballant intensament amb col·lectius locals organitzats generant sinèrgies amb altres lluites socials.

El GOB té presència en diferents col·lectius, plataformes o xarxes que es van organitzant establint sinèrgies, col·laboracions i contactes. Alguns exemples són : **la Plataforma Al Molinar, port petit, Plataforma Salvem ses Fontanelles, No volem ser el femer d'Europa, la Plataforma anti-autopista** (Lluçmajor-Campos), la plataforma contra les prospeccions petrolíferes (**Marea Blava Mallorca**), **la plataforma contra el TTIP**, la feina conjunta amb el **Front comú en defensa del territori**, la recent creada **Xarxa per a la Sobirania Energètica**, la **plataforma per a la reducció de residus**, l'**associació Amics dels Fars**, **Plataforma en Defensa del Llevant** i **No a la Nova Línia d'Alta Tensió**, **la Plataforma Salvem Andratx**, **la Plataforma SOS Can Vairet** (Calvià), **Alta Tensió Lluçmajor**, **Plataforma Salvem ses Fontanelles**, participació en el llibdib organitzat per la Plataforma LEMA de la que el GOB en formava part, amb

l'objectiu de fer a fer córrer el missatge de la Mallorca que volem en matèria de territori, drets socials, cultura, llengua i patrimoni.

També hem iniciat un punt de trobada amb el **Grup d'Opinió d'Arquitectes** amb qui vàrem tenir una primera trobada per parlar conjuntament del model de ciutat i model territorial a principis d'any i de cara a fer una proposta conjunta abans de les eleccions autonòmiques.

Aquest any i en els dies previs a l'organització de la COP21 Cimera de París contra el canvi climàtic, vàrem participar de la **Marxa pel Clima** organitzada aquest passat 29 de novembre a Palma.

Campanyes

El GOB impulsa campanyes o bé participa de campanyes liderades per moviments socials sempre amb l'objectiu de reforçar l'acció local, donar suport tècnics i ajudar i potenciar la difusió per tal de divulgar, informar i sensibilitzar, seguiment i intervenció en els procediments administratius d'autorització i organització d'accions de protesta.

Enguany hem acabat d'impulsar just abans d'eleccions la nostra **Iniciativa Legislativa Popular**, en el marc de la campanya **Unes illes per viure-hi**, que va culminar amb la defensa davant del Parlament de la nostra proposta de Llei però que no va ser ni presa en consideració pel Parlament pel vot negatiu de la majoria absoluta del Partit Popular al Parlament. Tot i això, els arguments de la campanya han anat més enllà i han estat la base de la discussió sobre la reforma legislativa que cal impulsar per garantir la protecció territorial. Altres campanyes en les que hem continuat implicats són:

Al Molinar, port petit

Campanya impulsada inicialment des de la nostra entitat amb la col·laboració d'altres entitats com ARCA o la Plataforma Salvem el Molinar. Actualment aquesta campanya es duu des de la Plataforma i des del GOB hi tenim un paper molt actiu en la participació tant de seguiment i resposta a la tramitació administrativa del projecte d'ampliació del Port, com en la realització d'activitats com en la part comunicativa de la campanya. L'objectiu de la campanya, evitar un projecte purament especulatiu que preveu l'ampliació de més d'un 700% de les instal·lacions, i quadruplicar el nombre d'amarraments possibilitant amarratges de grans eslores. Un projecte inassumible pel seu elevat impacte patrimonial, ecològic, paisatgístic, social i econòmic per la barriada del Molinar i per tota Palma.

Ses Fontanelles

Durant aquest any 2015 i juntament amb la Plataforma s'ha impulsat la campanya «**Say NO to Palma Springs**». Una campanya adreçada als inversors i marques que tenen previst instal·lar-se al macrocentre comercial. Igualment mantenim contacte periòdic amb l'Ajuntament per tal de fer seguiment del procés administratiu complexa vinculat a la llicència de les obres d'urbanització, edificació i els permisos vinculats a l'activitat comercial.

Publicació Tot inclòs 2015: Danys i conseqüències del Turisme a les nostres Illes

És una publicació de sensibilització i denúncia editada pel Front Comú en Defensa del Territori del que el GOB n'és part i que pretén generar debat sobre els aspectes negatius, moltes vegades amagats, vinculats a l'activitat intensiva turística a les nostres

illes. Enguany ha inclòs un dossier d'impactes territorials i s'han fet més de 16 presentacions i debats sobre aquestes qüestions arreu de Mallorca. També se'n varen organitzar algunes presentacions a Barcelona i València.

Contra la privatització dels fars

S'està treballant amb l'Associació Amics dels fars contra la privatització dels fars d'arreu de les Illes. Concretament a Portocolom s'han realitzat dues mobilitzacions, en les que hi ha participat el GOB, contràries a la privatització del far de Portocolom, però l'acció de promoure debat i sensibilització ha anat més enllà i s'ha plantejat en el marc de totes les illes i tenint en compte la situació particular de cada un dels fars. També hem participat en reunions i en xerrades i debats sobre la privatització dels fars.

Altres col·laboracions

El GOB sovint participa en esdeveniments, actes o debats organitzats per altres entitats i col·lectius per a fer públic el parer ecologista en qüestions que ens afecten.

Feim una relació dels d'enguany:

- Participació en les jornades de debat organitzades per la TUP Palma en l'eix "El model de Palma a debat"
- Participació la taula rodona organitzada per ARCA "Fars. Protecció i futur".
- Presentació del "Monogràfic Tot Inclòs: la cara menys amable del turisme" a trobada/simposi sobre Turisme i mitjans de comunicació de les Illes Balears.
- Participació a la Jornada "Un any d'aplicació de la Llei 12/2014 agrària de les Illes Balears" organitzada per ASAJA-Balears.

A2. Biodiversitat

Després de quatre anys negres pel que fa a la conservació del patrimoni natural i la biodiversitat, a partir del segon semestre s'albiren canvis i són possibles noves expectatives. Tot plegat, una barreja de crítica i proposta amb l'objectiu de recuperar i millorar la gestió de la nostra biodiversitat.

Conservació i protecció d'espais naturals

S'ha mantingut el **seguiment i crítica de la gestió** particular dels diferents espais protegits, amb el suport dels representants a les juntes assessores. A s'Albufera s'han denunciat les obres de canalització promogudes per l'Abaqua i afectant la zona de Son Bosc (ZEPA); igualment s'ha reiterat davant el secretariat de Ramsar l'incompliment de les recomanacions emeses l'any 2011 en relació a Son Bosc i a s'Albufera (falta de planificació actualitzada, necessitat de protecció de Son Bosc, mancances en gestió, etc). A Cabrera s'ha denunciat l'avanç en la seva banalització a causa de l'ús públic-turístic generalista, amb l'exemple de la comercialització d'excursions nàutiques esportives i festives; l'aparició de la "sopa de plàstics" a Cabrera ens donà peu a denunciar la contaminació marina per plàstics, un tema que enguany ha estat molt d'actualitat per l'important volum que ha arribar a les nostres aigües.

Els nostres **representants a organismes assessors** han fer arribar les nostres opinions a aquests ens consultius. Enguany s'han celebrat reunions del patronat de Cabre-

ra (3), dels parcs naturals de sa Dragonera (1), Mondrago (1), s'Albufera (1), s'Albufereta (1) i de la comissió de seguiment de la reserva marina de Llevant (1).

La planificació és una de les mancances cròniques als nostres espais protegits. Enguany s'ha treballat en profunditat sobre el **nou PRUG de Cabrera**, per ara no aprovat, i davant el qual ens hem manifestat molt crítics (pocs avanços en protecció i conservació, i en canvi aposta per incrementar l'ús públic generalista).

Pel que fa a la protecció de nous àmbits, lògicament res es podia esperar durant el primer semestre de l'any. Després del canvi de govern hem apludit els avanços en la **protecció de noves àrees**, marines (Cabrera, sa Dragonera, Calvià, Sóller, Pollença) i terrestres (es Trenc-Salobrar). Lògicament esperam siguin possibles aquests i altres avanços que hem reclamat, com la **incorporació de Son Bosc al Parc Natural de s'Albufera**, o la declaració d'una **microreserva de flora a Ses Fontanelles**. Igualment hem reiterat la petició de **declaració de 4 noves zones d'especial protecció per a les aus (ZEPA)** a la marina de Lluçmajor, la zona humida de Maristany, la garri-ga de Son Real i la zona agrària del pla de Vilafranca.

En el marc dels acords de custòdia del territori, hem seguit desenvolupant l'acord de **col·laboració amb les empreses salineres del Salobrar**, portant a terme accions de seguiment ornitològic i realitzant accions de voluntariat ambiental, algunes d'elles emmarcades en el projecte desenvolupat amb finançament del programa Leader.

Diverses denúncies puntuals (sobrevol a baixa alçada al Salobrar de Campos, pavimentació d'un camí a l'ANEI del cap de ses Salines, ampliació d'un camí a sa Comuna de Bunyola) han completat la nostra línia de seguiment de la situació ambiental als espais naturals.

Amb el canvi de govern s'ha obert un nou escenari, i hem recordat als nous dirigents les **reclamacions pel que fa a protecció i conservació de la biodiversitat**, i la necessitat de destinar-hi els recursos humans i econòmics necessaris.

Conservació forestal

L'aprovació l'any passat del pla forestal aposta per l'explotació dels boscos per a la producció de biomassa, un aprofitament sostenible però que s'ha de realitzar amb suficients mesures de control ambiental. Enguany hem denunciat una **tala excessiva a Castellitx** (Algaida) on tant la retirada d'arbres com la gestió de les restes forestals han estat molt millorables.

Pel que fa als incendis forestals, enguany no ha estat un any especialment dolent. Tot i així, s'han produït incendis a zones on això succeeix reiteradament, com la marina de Petra (Son Doblons). Pensant especialment en aquest cas, hem reiterat la **petició de prohibició de la caça a zones cremades**, a fi de possibilitar la recuperació de la fauna i, indirectament, dissuadir de la provocació de focs amb motivació cinegètica.

Espècies amenaçades

Hem seguit participant en el desenvolupament d'alguns plans de recuperació o conservació dirigits per la Conselleria de Medi Ambient, en alguns dels quals ja fa molts d'anys que hi treballam.

Pel que fa a la recuperació de la **milana**, s'ha realitzat el marcatge de nous exemplars amb emissors de ràdio i satèl·lit, i es porta a terme el seu seguiment per tal d'identificar les àrees d'ús i, especialment, localitzar exemplars morts per tal de seguir corregint les causes de mortalitat. Així, el marcatge ha estat fonamental per tal de detectar un greu cas d'enverinament succeït enguany, en el qual han mort més de 20 exemplars i que

es troba sota investigació. Lligat amb aquest darrer tema, enguany ens hem personat en una causa penal sobre un cas d'enverinament que es troba als jutjats.

S'han marcat nous exemplars d'**àguila peixatera**, tot i que enguany no ha estat un bon any pel que fa a la reproducció d'aquesta espècie. Es manté el seguiment via satèl·lit d'un exemplar, que cria a Mallorca però que els darrers dos anys ha passat l'hivern a la costa atlàntica de Marroc.

Per segon any hem treballat també en el seguiment de l'estat de les poblacions de les espècies d'**aus aquàtiques amenaçades** presents a Mallorca (el bitó, el toret, la rosseta i la fotja banyuda).

Caça

Hem seguit impulsant la nostra línia del foment a la creació dels **refugis de fauna**, com a mitjà per incrementar la superfície on no es caça i les espècies cinegètiques i no cinegètiques poden viure tranquil·les. Enguany hem contribuït a la declaració de tres nous refugis (2 a Campanet i 1 a Sencelles), i a l'ampliació d'un altre (a Manacor), a més d'elaborar els corresponents informes de seguiment a altres 20 refugis amb els quals col·laboram.

Igualment s'han presentat esmenes al nou reglament de caça, que segueix aprofundint en qüestions secundàries sense abordar les necessitats normatives reals per tal de compatibilitzar la pràctica de la caça amb els altres usos i amb la conservació del medi natural i agrari.

Activitats esportives

Amb l'objectiu de vetllar per què la realització d'activitats esportives al medi natural no afecti i posi en risc el patrimoni, enguany hem incidit especialment en la necessitat de regular adequadament les **curses de muntanya**, unes competicions cada vegada més nombroses i massives i que ja han estat objecte de preocupació i regulació a altres zones naturals d'Espanya i del món. La cursa Ultra-Trail Serra de Tramuntana és el màxim exponent actual a les illes, amb més de 2000 participants l'any 2015. Les nostres propostes, adreçades a la Conselleria i a la Federació Balear de Muntanya i Escalada, i també a l'empresa promotora de la cursa, incideixen entre altres aspectes sobre el nombre de participants, l'època de celebració i el trànsit per zones d'alta sensibilitat ambiental.

A3. Educació

Enguany hem treballat l'objectiu de fomentar que la població conegui, valori i estimi els nostres espais naturals (i el seu fràgil equilibri) i així, des del coneixement, participi en la seva protecció i conservació.

S'ha participat en diferents projectes que requereixen transversalitat per tenir sentit global (vegis l'apartat A5) i d'altres projectes pròpiament educatius.

Programes educatius

Hem desenvolupat activitats als 6 programes educatius que hem treballat enguany, i que són:

Descobrim la Trapa.- Han visitat la finca de la Trapa 13 grups a través del programa Palmaeduca i 2 grups més que han sol·licitat fer-hi una actuació de voluntariat per ajudar a la finca després de l'incendi, en aquest darrer cas es varen sembrar aromàtiques en una de les marjades.

Els secrets del bosc de Bellver.- Finançat per l'Ajuntament de Palma a través del programa Palmaeduca, aquesta activitat té com objectiu la descoberta de l'entorn natural més proper. Hi han participat un total de 13 grups. El fet que puguin arribar-hi en transport públic fa que hi hagi molta demanda. Destaca la diversitat dels participants: escoles, centres d'educació especial, formació professional, cursos.

Coneix la natura d'Alcúdia.- Aquest programa va destinat als alumnes del municipi d'Alcúdia i està subvencionat per l'ajuntament. Amb aquest curs escolar ja fa 22 anys que es duu a terme. És un programa que compren la descoberta de 4 espais naturals destacats d'Alcúdia: el bosc de la Victòria, la zona humida de Maristany, la zona litoral d'Alcanada i el puig de Sant Martí i una activitat d'aula pels alumnes d'educació infantil de descoberta del món dels invertebrats. Han participat un total de 34 grups de les 6 centres educatius del municipi.

Els valors naturals de Manacor: la zona humida del Torrent de les Talaioles.- Un any més hem seguit col·laborant la l'Ajuntament de Manacor amb aquesta activitat, que pretén la descoberta d'un entorn natural que es troba molt malmès i en un mal estat de conservació. Han participat un total de 7 grups de 3 centres diferents.

Mobilitat Sostenible.- Durant aquest curs escolar hem realitzat 16 activitats (10 gimcanes i 6 jocs de la oca) amb l'objectiu de conscienciar sobre la importància d'una mobilitat sostenible. Aquest any han gestionat el pressupost des de l'àrea de mobilitat de l'Ajuntament de Palma i ens han demanat que adaptéssim l'itinerari de les gimcanes de mobilitat al camins escolars que ells promouen.

Conta-contes ambientals.- Hem fet 10 activitats de contacontes, subvencionats per l'Ajuntament de Palma, a diferents biblioteques de la Ciutat amb diferents escoles. Hi han participat alumnes de 2n cicle d'infantil i de 1r cicle de primària. El conte treballat ha estat el de "na Mariona i na Mariaigua", sobre el cicle de l'aigua.

Presentació de l'oferta educativa als ajuntaments

Continuant amb la línia de treball dels programes educatius permanents que tenim amb els diferents ajuntaments que permeten que els més joves de cada municipi coneguin els espais naturals més propers a casa seva, durant aquest darrer trimestre de l'any hem redactat i presentat una proposta als Ajuntaments de Sineu i Llubí.

Grups d'infants del GOB

Enguany s'ha finalitzat la temporada 2014-2015 amb normalitat i complint les activitats programades i s'ha encetat la temporada 2015-2016 amb un grup de més de 70 participants i 15 monitors entre els dos grups

A4. Ornitologia

L'àrea d'ornitologia combina activitats ornitològiques amb execució de projectes transversals amb altres àrees del GOB (vegeu apartat A5) i suport a les activitats d'educació ambiental.

Projectes bàsics

Amb l'objectiu de contribuir al coneixement científic de la situació general de l'avifauna a Mallorca, enguany s'ha treballat en dues línies fonamentals:

Avanç en la publicació de l'Atles d'aus hivernants a les Balears.- Ja fa uns anys comptam amb els atles d'aus nidificants de les diferents illes, però ens mancava realitzar i publicar un estudi sobre les poblacions d'aus presents a l'hivern. Al llarg dels darrers anys, gràcies a la participació d'un bon nombre de voluntaris, hem treballat la recollida de dades al camp, i enguany hem envestit la tasca de publicació. A hores d'ara ja es compta amb bona part dels continguts redactats, i confiam poder publicar l'atles l'any 2016.

Seguiment d'Aus Comunes (SAC).- Aquest és un programa fonamental per mantenir el seguiment sobre l'estat de les poblacions d'aus més abundants a les Balears, i poder detectar canvis en la seva tendència. Se realitzen 4 censos cada any, al llarg d'una trentena d'itineraris coberts per voluntaris.

Altres projectes

Durant el 2015 s'ha participat en **censos** de diverses espècies, entre elles aus aquàtiques i limícoles, agrons, corpetasses, milanes, grues, cotorra argentina, etc. A més a més s'ha seguit participant en el **seguiment de les poblacions de cabot** (*Delichon urbicum*) a Mallorca, en col·laboració amb l'Institut Català d'Ornitologia i amb la participació de voluntaris a diferents indrets.

Gestió de l'anellament

Com entitat avaladora i de referència de l'anellament a les Balears, hem continuat realitzant les funcions bàsiques de l'oficina en quant a la relació entre el remitent Aranzadi, les administracions i els anelladors.

Activitats

La implicació del voluntariat és fonamental per la nostra entitat, i és especialment evident en l'àrea d'ornitologia. Per tal de facilitar la incorporació de nous ornitòlegs i dinamitzar el grup es compta amb dues línies principals:

Xerrades.- Al llarg de l'any hem realitzat diverses xerrades relacionades amb ornitologia, i des del mes de setembre s'ha encetat un cicle de xerrades de caire naturalístic amb el nom de "el darrer dijous", que vol apropar diversos temes de natura en general amb xerrades al GOB. Les 4 xerrades realitzades sobre voltors, catxalots, canvi climàtic i bolets han estat un èxit de participació.

Sortides ornitològiques.- Igualment hem realitzat una sortida mensual relacionada amb ornitologia als llocs més habituals, com se ve fent des de fa anys amb diferents guies voluntaris.

Gestió de la informació

La gestió informativa de les observacions ornitològiques és molt important, i per això s'ha avançat en la programació de l'aplicació **CITAU**, que confiam es pugui posar en fase de proves abans del final de l'any.

Organització interna

La comissió permanent d'ornitologia s'ha reunit 4 vegades al llarg d'enguany, amb l'objectiu de planificar i abordar diferents actuacions de l'àrea.

A5. Valorització del patrimoni natural i rural

Durant els darrers hem duit a terme diversos projectes de sensibilització sobre els valors naturals i culturals del Pla de Mallorca i de la zona humida del salobrar de Campos.

Conservar, valorar i dinamitzar: Ecoturisme a Mallorca

Durant el mes de gener es va finalitzar aquest projecte, executat fonamentalment al llarg de 2014, i es va celebrar el primer Congrés d'Ecoturisme de les Illes Balears, en el marc de projecte empleaverde. L'experiència ha estat molt positiva, fent palesa la potencialitat d'aquest tipus de turisme i el seu interès per avançar cap a un canvi de model.

Promoció dels valors naturals i culturals del Pla de Mallorca

Projecte finançat pel programa Leader que s'ha realitzat durant els 3 primers trimestres de l'any i que cerca que es posin en valor els recursos naturals i culturals dels municipis d'Algaida, Sencelles, Costitx, Lloret, Sineu i Llubí, per poder oferir-los com a elements de dinamització de l'espai rural. Per una banda, hem realitzat amb diferents centres educatius els itineraris pels municipis que engloba el projecte. D'entrada es pretenia que els participants fossin els alumnes dels mateixos municipis, però finalment es va optar per oferir l'activitat a qualsevol centre que hi estàs interessat. Així varen participar dels itineraris guiats un total de grups de 14 grups. D'altra banda, es va dissenyar un taller de confecció i col·locació de caixes-niu per tal de sensibilitzar als participants de l'important paper dels ocells insectívors en l'agricultura, i alhora facilitar la seva nidificació. En aquesta activitat realitzada els mesos d'estiu, hi han participat un total de 13 grups i es van penjar 40 caixes pels diferents municipis.

Conservació del patrimoni natural i cultural del Salobrar de Campos

Aquest també ha estat un projecte Leader que s'ha desenvolupat durant els 3 primers trimestres de l'any. Realitzat de forma transversal entre les diferents àrees de l'entitat i amb participació de voluntariat en l'execució d'algunes activitats, amb l'objectiu principal d'ajudar en la conservació d'aquesta interessant zona humida. S'ha firmat un conveni amb la propietat d'aquesta explotació salinera per poder realitzar les accions previstes. S'han realitzat itineraris guiats per a escolars, activitats d'aula i tallers d'aus i sons, amb un total de 39 grups d'infants. A més a més s'ha editat un quadernet didàctic, una guia d'aus i s'ha instal·lat cartelleria informativa sobre les espècies més habituals.

A6. La Trapa

Enguany ha estat un any de canvis importants a la Trapa, amb l'impuls de noves intervencions que marcaran una fita en la gestió de la finca.

Planificació

S'ha iniciat la redacció d'un pla de gestió de la finca, per tal de determinar de forma participativa els objectius de maneig en els propers 10 anys i poder abordar-los amb la suficient previsió, portant a terme les accions necessàries i avaluant periòdicament el seu compliment.

Conservació arquitectònica

Enguany s'ha avançat molt en el **projecte de restauració arquitectònica** de part de les cases de la Trapa. Conjuntament amb el grup d'arquitectes voluntaris per la Trapa, que havien elaborat un projecte al 2013/2014 per a la restauració per fases de les cases, s'ha començat a preparar l'inici de les obres. Paral·lelament a l'obtenció de la llicència d'obres s'ha contactat amb 5 contractistes amb experiència en el camp de la bioconstrucció per demanar pressupostos i poder contractar amb criteris tècnics i econòmics, cercant una major transparència. L'equip d'arquitectes tècnics voluntaris han estat claus per assessorar i que poguessim seleccionar amb criteri el millor contractista per la Trapa. **Està previst així, que comencin les obres a principis de l'any 2016.** En aquesta primera fase **es rehabilitarà la caseta dels forns, la capella i l'espai intermig per habilitar un petit refugi gestionat pel GOB i una sala multifuncional a disposició del GOB i altres entitats i projectes afins.**

D'altra banda, gràcies a la direcció i feina per part de voluntaris especialitzats i amb el suport dels participants a tallers i jornades de voluntariat s'ha pogut avançar amb la **restauració d'elements patrimonials**, reconstruint algunes marjades tant a Cala Santuges com a l'entorn de les cases.

Gestió agrària

S'han portat a terme diverses feines de **gestió agrària**, com el llaurat de marjades, la sembra de cereals (civada, ordi, blat galera, blat gargançona), lleguminoses (favó) i plantes aromàtiques (camamil·les) en les marjades de la vall de Sant Josep. S'han eixerat els marges i s'ha fet poda i manteniment dels fruiters. S'ha eliminat vegetació invasiva així com restes vegetals que ocupaven l'espai, lo que ha permès recuperar més superfície agrícola a l'entorn de les cases. **S'ha impulsat l'activitat apícola** a la Trapa, amb la col·laboració d'un apicultor de la zona, i s'està comercialitzant la mel.

S'ha signat un **conveni amb l'Associació de Productors d'Agricultura Ecològica de Mallorca i l'Associació de Varietats Locals** per tal de col·laborar en l'impuls de mesures de gestió agroecològiques a la finca. Mitjançant el conveni es pretén fonamentar el manteniment i recuperació de la zona agrària amb criteris d'agricultura ecològica i experimentant amb el cultiu de varietats locals. Amb aquest conveni GOB, APAEMA i AVL ens comprometem a dissenyar i impulsar experiències de forma conjunta amb l'objectiu de la millora dels usos agraris de la finca. Anualment ens reunirem per tal de dissenyar un pla de treball i avaluar les experiències realitzades.

Recuperació forestal i prevenció d'incendis

Amb l'ajuda de la **Fundació Deixalles** s'ha realitzat una feina important de silvicultura preventiva i altres feines de recuperació ambiental a la finca, aclarint la vegetació i retirant restes vegetals. Les feines de manteniment agrari, com a mecanisme de prevenció contra l'extensió de possibles incendis, així com el manteniment de les estructures de lluita contra incendis presents a la finca (pista forestal i dipòsits d'aigua) han completat les actuacions de prevenció. Estam molt agraïts per la seva col·laboració.

Pel que fa al **control de la pastura de cabres assilvestrades**, hem d'agrair el gran esforç dedicat per l'equip de control de fauna depenent de la Conselleria de Medi Ambient, que ha permès mantenir la densitat a un nivell que no impedeix la recuperació natural de la vegetació. A més a més, s'ha reeditat l'acord amb caçadors amb cans i llaç per a la captura i trasllat d'exemplars vius.

Ús públic

L'ús públic a la Trapa és molt intens, i és a la vegada un risc i una oportunitat. Cal ordenar-lo convenientment i aprofitar-lo per difondre continguts conservacionistes. Enguany s'han fet passes importants per millorar l'ús públic, entre les que podem citar l'establiment d'un protocol per a l'**ús de l'àrea d'acampada**, la instal·lació d'**elements de seguretat** en un punt del camí d'accés especialment perillós, la instal·lació de **ré-tols interpretatius** i la negociació amb el Consell de Mallorca per a la **restauració ambiental de determinades zones i l'adequació d'un espai informatiu i d'aixopluc per a visitants**. Aquestes mesures, juntament amb l'habilitació dels nous espais amb les obres que realitzarem el 2016 i la **senyalització** que instal·larem en els propers mesos suposaran un canvi molt evident i positiu pel que fa a l'ús públic i la seva gestió.

Així mateix, aprofitant les jornades de voluntariat, hem instal·lat taula informativa i de venda de productes per tal d'implicar els visitants en la conservació de la finca.

Voluntariat

L'àmbit del voluntariat a la Trapa és un dels més potents en el GOB, i gràcies a ell són possibles avanços importants en la restauració i manteniment ambiental. Les **jornades mensuals** aglutinen a un bon nombre de persones que porten a terme feines de recuperació forestal, manteniment agrari, recuperació d'elements patrimonials, informació pública, manteniment d'instal·lacions i un llarg etcètera.

B. Comunicació

Facebook es consolida com el nostre canal informatiu més potent i cal aprofitar-ho per estendre els nostres missatges i aconseguir aliats. D'altra banda, no podem oblidar la necessitat de comptar amb un web atractiu i ben estructurat, com a punt on oferir la informació general sobre l'entitat i destacar les línies d'acció fonamentals a més de continguts més dinàmics. Els avanços en la catalogació de l'arxiu de premsa i la biblioteca també s'han prioritzat. Així:

Web.- S'ha actualitzat el gestor de la plana, que presentava problemes de seguretat, i s'ha avançat en la reconstrucció i millora dels continguts.

Butlletí informatiu.- El butlletí és una de les nostres vies fonamentals de comunicació. Amb una periodicitat setmanal, arriba a una llista de més de 6.000 destinataris, informant sobre els darrers comunicats emesos, les convocatòries de voluntariat, les recomanacions d'agenda i altres informacions interessants.

Xarxes socials a internet.- La nostra incidència a les xarxes socials a internet és intensa, especialment al Facebook on el nombre de fans ja supera els 18.000.

Publicacions.- Enguany s'han publicat 3 números de la revista digital Es Busqueret, amb continguts naturalístics enfocats de forma molt divulgativa. D'altra banda, s'ha editat un nou volum (en paper) de l'Anuari Ornitològic, corresponent a 2014, i que enguany per primera vegada també s'ha editat digitalment en tres llengües (català, castellà i anglès).

Centre de documentació.- Gràcies al suport de voluntaris hem pogut seguir avançant en la catalogació de l'arxiu de premsa, i hem représ també el procés de catalogació de la biblioteca.

C. Participació

Voluntariat

Conjuntament amb la comissió de socis i voluntariat s'ha treballat intensament en la sistematització del **protocol d'acollida de voluntaris**, d'informació i de programació d'activitats de voluntariat.

La posada en marxa d'una **programació trimestral d'activitats** de voluntariat ha suposat un impuls important per a una millor organització, difusió i participació en les activitats de voluntariat.

Continuem comptant amb el suport de voluntaris que ens ajuden amb les tasques de digitalització de **l'arxiu de premsa** i que enguany també s'han implicat en donar una bona empenta a la gestió del voluntariat, amb la creació d'una **base de dades de voluntaris** amb un formulari online que permetrà recollir les dades dels voluntaris així com copsar la seva opinió sobre el funcionament del voluntariat en el GOB. S'ha posat en marxa al mes de desembre.

Finalment, s'han fet **contactes amb entitats** amb les que impulsem conjuntament activitats de voluntariat: Grup d'Educadors de Carrer i Treball amb Menors (GREC), Creu Roja, Projecte Home, Servei Civil de Catalunya i Acció Balear, aquests darrers per futurs projectes de voluntariat internacional i europeu. La organització conjunta de jornades de voluntariat, així com el voluntariat d'empreses, permeten arribar a nous destinataris i col·lectius, que enriqueixen l'experiència de tots.

Durant el 2015 s'han organitzat les següents jornades de voluntariat a l'entorn natural:

Voluntariat a platges.- Es continua amb el programa de voluntariat a platges, que enguany han destacat per fer-se en col·laboració amb empreses i entitats, arribant a un públic destinatari diferent del habitual en les jornades de voluntariat. S'han realitzant jornades a Cala Gamba (Palma, neteja subaquàtica), es Dolç (Ses Salines), parc natural de Mondragó i Son Serra de Marina, treballant temes molt importants per la conservació de la mar, com la posidònia o la problemàtica dels plàstics.

Voluntariat agrari.- S'han consolidat any rere any les iniciatives de voluntariat agrari que es duen a terme, lligats amb els projectes de valorització de la zona agrícola del pla de Mallorca. Han resultat esser una bona fórmula per a acostar a la ciutadania a la zona i fomentar el seu coneixement de manera activa. S'han realitzat quatre jornades de voluntariat, treballant la conservació de les varietats agràries locals, l'apicultura ecològica, la conservació dels camins rurals i la recuperació del patrimoni arqueològic. A

destacar l'actuació de neteja del talaiot d'es Racons, a Llubí, amb una important implicació veïnal.

Voluntariat al Salobrar de Campos.- En el marc del projecte Leader de Conservació del patrimoni natural i cultural del Salobrar de Campos, es van realitzar diferents jornades de voluntariat ambiental a aquella valuosa zona per contribuir a la conservació i millora dels seus valors naturals. Així s'han realitzat quatre jornades, dedicades a la retirada de ferralla i altres materials i a la col·locació de posadors per tal d'afavorir la presència d'algunes espècies d'aus.

Voluntariat a la Trapa.- S'ha continuat enguany amb la realització de jornades de voluntariat a la Trapa. A les diferents jornades s'ha fet feina en els àmbits forestal, agrícola, patrimonial, de sensibilització, que han contribuït de manera substancial a la gestió i millora de la finca. S'ha fet plantació de llavors, recuperació de marjades per a la seva utilització agrícola, preparació per al projecte de restauració del patrimoni arquitectònic, recuperació de les parets seques de les marjades de la finca, informació als visitants, sembra de cereals i lleguminoses, neteja de voreres de marges, selecció i tria de materials i eines, senyalització ambiental, millora de la seguretat, maneig de fruiters... una multitud de tasques que ens ajuden dia a dia a millorar la gestió de la Trapa. S'han realitzat 9 jornades mensuals, a més d'una estada de cap de setmana.

Camp de voluntariat en educació ambiental

Enguany s'ha volgut retornar els camps de voluntariat a La Trapa per tal de començar a treballar amb la línia arquitectònica que es torna a reprendre des del GOB. Tot i així la present edició ha tingut diferents problemes: primer la dificultat de finançament per l'edició a l'estiu (només amb el suport de Servei Civil de Catalunya), al setembre (en un format reduït) degut a una gran tempesta varen quedar anegats tots els espais útils d'aixopluc i es va ajornar finalment al pont de desembre. Es va treballar molt especialment en la recuperació i manteniment de les infraestructures actuals (arcades, cuina, etc), amb la recuperació i sembra agrícola de la vall de Sant Josep i continuar amb la tasca de recuperació d'una marjada a Ses Vinyes.

Grup excursionista

El grup excursionista ha mantingut al llarg de l'any la seva activitat i la periodicitat mensual de les sortides, realitzant 10 excursions amb molt bona acollida.

Voluntaris en pràctiques

Alumnes del Centre de Formació Can Palerm van fer les seves pràctiques de final de curs al GOB. Van començar dia 18 de juny i, en diferents trams, van passar fins a 8 alumnes durant tot l'estiu. Cada un va dedicar unes 80 hores, centrant els seus esforços principalment en el projecte Leader del Pla. Entre les tasques que van realitzar podem destacar: recollida d'informació i realització d'inventari patrimonial, disseny d'itineraris pel Pla de Mallorca, sortides de camp, sortida Grup Infantil i Grup Juvenil a Illetes, organització de jornades de voluntariat ambiental i finalització de tasques i avaluació.

Suport a l'activitat d'altres col·lectius de voluntaris

Al local del GOB segueix essent punt de reunió per altres col·lectius amb els quals compartim sensibilitats i estratègies, per exemple Greenpeace, SomEnergia o Biciutat.

D. Organització interna

Assemblees

A més a més de les assemblees ordinària i extraordinàries de primavera i desembre, enguany **hem organitzat a Mallorca l'assemblea interinsular**, amb participació dels companys de Menorca i Eivissa.

Junta directiva insular

En general s'ha mantingut la periodicitat mensual de les reunions de l'òrgan directiu, i a més a més s'han celebrat reunions quan la urgència ho ha aconsellat. La junta d'enguany ha estat formada per 22 vocals.

Grups de treball

Com a mecanisme de participació executiva s'ha mantingut l'activitat dels grups de treball, celebrant-se en cada cas les reunions que s'han considerat necessàries per impulsar els diferents temes. Enguany han estat especialment dinàmics els grups de la Trapa, socis i voluntaris i espais naturals.

Seguiment de la programació

El programa anual aprovat per l'assemblea de socis ha estat revisat periòdicament, amb avaluant el seu estat de compliment i introduint els canvis necessaris.

Comptabilitat i auditoria comptable

A més de fer el seguiment comptable, gestions de pagament, facturació, etc, un any més s'ha duit a terme una auditoria de comptes conjuntament amb les altres dues seccions insulars.

E. Recursos

Seguim plantejant una estratègia de captació de fons diversificada entre socis, donants i administració, treballant cada una de les línies de forma particular.

Socis

Durant el 2015 en la línia de socis s'ha definit un **nou missatge i uns nous materials de comunicació** per a fer visible l'entitat. S'ha treballat en un nou missatge "**El GOB el feim tots, Acosta't**" per donar a entendre la necessitat que tenim de fer nous socis. S'ha dissenyat un nou tríptic, nous roll-ups per anar a fires i actes del GOB i nous materials per aplicació web. La imatge ha de ser implementada.

S'ha treballat per aprofitar les oportunitats que tenim per donar a conèixer el GOB i les condicions per fer-se soci en els nostres actes. S'ha establert un **protocol** per a xerrades, sortides, tallers etc. amb el que es possibilita donar aquesta informació als assistents així com recollir les seves dades personals per rebre la nostra informació del butlletí.

En la línia de socis del GOB actuals, continuem amb el handicap de l'actualització de la base de dades i del programa informàtic que, tot i haver-hi treballat durant el 2015, no s'ha solucionat de manera satisfactòria.

Es continua amb el **protocol d'atenció als socis**, benvinguda, altes, baixes i control periòdic per agilitzar la benvinguda des de l'alta online/mail/carnet/cobrament bancari.

Insistim en la **recuperació de socis morosos** i, amb els retorns 2015 s'han recuperat un 50% de socis per l'acció continua de seguiment via correu electrònic, telefònic i amb les telemaratons. També aquí disposar de base de dades reals i actualitzades, units a la constància, suposen elements diferenciadors que incrementen els resultats positius.

Hem iniciat també un seguiment **de les altes en el butlletí informatiu** que es donen a fires, on enviem un correu electrònic de benvinguda al GOB, en el que oferim la possibilitat de fer-se soci, així com un missatge que apareix automàticament al web.

S'ha continuat amb la comunicació dels avantatges de ser soci, trobant l'empresa Organig Maggie, Oasis Te i Seguros Reale, que ofereixen **descomptes als socis**.

Actes, fires i vendes

L'assistència a fires depèn en gran mesura de la implicació i disponibilitat dels socis dels municipis i altres voluntaris, gràcies als quals podem ser-hi presents. Enguany **hem estat presents a 18 fires**, incrementant molt la nostra presència en relació a anys passats.

S'ha llançat **nou material de venda**: noves tasses amb 3 nous dissenys de Cati Artigues, reedició de la samarreta Lacomba "tota pedra fa paret", una samarreta de temàtica ornitològica amb dibuix de Cati Artigues, i tres nous dissenys de la sèrie "emblemàtics" de na Nívola Uyà. Tots els materials han tingut molt bona acollida.

Amb l'Afonib, un any més hem col·laborat en la elaboració d'un **calendari pel 2016** amb fotos dels fotògrafs de l'Associació de Fotògrafs de Natura de les Illes Balears, que es posarà a la venda. Els beneficis aniran destinats a la recuperació econòmica de la Trapa.

Donants i empreses

Pel que fa donants i empreses enguany, s'han mantingut **diferents aportacions d'empreses amb les que col·laboram habitualment** (Malla, Endesa) i s'han iniciat col·laboracions amb empreses en la línia de **voluntariats corporatius**, amb aportació econòmica per part de l'empresa en el cas d'Habitissimo, amb la que vàrem fer un voluntariat a la Trapa i Decathlon, amb la que vàrem fer un voluntariat al PN de Mondragó en col·laboració amb la direcció del parc. També s'han tancat petites aportacions d'empreses com ara Seguros Reale.

Es va presentar un projecte UIB/GOB a la fundació internacional Antipode Foundation Scholar-Activist Project Awards 2015 i s'ha renegociat amb la Fundació Global Nature la línia de col·laboració per fer-la més efectiva i transparent per ambdues parts.

S'han fet nombrosos contactes amb empreses del sector de l'ecoturisme, el turisme ornitològic i de natura arran del projecte Emplea Verde.

Es continua fent el seguiment i agraïment personalitzat als donants online.

Administració pública

S'ha continuat amb la línia de **presentació a les convocatòries públiques** del nostre interès, així com hem començat una cerca de contactes amb les noves administracions municipals i autonòmiques. Així, enguany s'han pogut executar **dos projectes del programa Leader** (Pla de Mallorca i Salobrar de Campos), un camp de voluntariat a la Trapa (ajuntament de Palma), el **programa de voluntariat a platges** (Fundación Biodiversidad) i activitats educatives amb el suport dels ajuntaments d'Alcúdia, Palma i Manacor.

Per als propers mesos s'ha aconseguit finançament de la Fundación Biodiversidad per realitzar un **projecte de millora gestora i ambiental a la Trapa**, i per a realitzar activitats a altres municipis com Llubí i Sineu.

Igualment s'han sol·licitat altres ajudes, encara pendents de resolució, per a la recuperació de l'incendi de 2013 a la Trapa (ajuntament d'Andratx), la reedició de diversos materials (Conselleria de Turisme, ajuntaments del Pla) i el suport a la recuperació arquitectònica de la Trapa (Consell de Mallorca).